

Agnieszka Bobowska-Hryniewicz, *Lepianka Kazimierz* [w:] *Przemyski słownik biograficzny*, pod red. Ewy Grin-Piszczyk, Tomasza Pudłockiego, Anny Siciak, Przemysł 2016 s. 105-108

LEPIANKA KAZIMIERZ. 12 III 1869 Stanisławów – 11 V 1948 Przemysł. Nauczyciel, kompozytor, popularyzator muzyki. Syn Wojciecha i Marii z domu Świerz.

Ukończył pięć klas Szkoły Ludowej w Stanisławowie, w której uczył się w latach 1877–1882. Następnie przez kolejne dwa lata nauki pobierał w Niższym Gimnazjum Państwowym, a potem w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Stanisławowie w latach 1885–1888. Ponieważ równocześnie uczęszczał w latach 1885–1887 do szkoły Towarzystwa Muzycznego im. S. Moniuszki w Stanisławowie na kurs wyższy nauki gry na skrzypcach, nie ukończył ostatniej klasy Seminarium. Następnie wyjechał do Lwowa, gdzie w latach 1888–1889 był uczniem w klasie skrzypiec oddziału średniego II roku Konserwatorium Galicyjskiego Towarzystwa Muzycznego we Lwowie u prof. M. Wolfsthala i fortepianu u prof. K. Kozłowskiego. Po dwóch latach nauki udał się na dalsze kształcenie do Wiednia, gdzie studiował w Instytucie Muzycznym Kaisera u prof. Michała Druckera. Po powrocie w 1890 r. do Stanisławowa został nauczycielem szkoły muzycznej przy Towarzystwie Muzycznym w Stanisławowie. W tym czasie koncertował m.in. we Lwowie, Sanoku, Przemysłu, Nowym Sączu. W 1894 r. powołany został do Sambora przez tamtejsze Towarzystwo Muzyczne, początkowo jako nauczyciel skrzypiec (1895–1897), a następnie jako dyrektor artystyczny tego Towarzystwa. Na jego uroz-

maicony repertuar składały się m.in.: *Koncert skrzypcowy a-moll* Viottiego, *Moto perpetuo* Paganiniego, *Polonez* Maysedera, *Preludium* Bacha, *Melodie Cygańskie* Sarasatego, *Legenda* i *Polonez* Vieuxtempssa, *Obertas* Wieniawskiego, *Kołysanka* Friemana, *Fantazja „Souvenir de Haydn”* Leonarda, *Bolero* i *Taniec Hiszpański* Hausera, *Kujawiak* Łady, *Marzenie* Schumanna i in.

W połowie lutego 1898 r. przeniósł się do Przemyśla, gdzie pracował jako nauczyciel gry na skrzypcach w szkole przy Towarzystwie Muzycznym i pracował tam na etacie aż do jej upadku. Był też kierownikiem artystycznym szkoły i w 1898 r. objął funkcję dyrektora Towarzystwa Muzycznego. Został także dyrygentem orkiestry smyczkowej Towarzystwa Muzycznego. Pod jego kierunkiem odbywały się w Towarzystwie Muzycznym liczne koncerty, w których sam mistrz też aktywnie uczestniczył. W efekcie szkoła skrzypcowa rozwijała się coraz prężniej.

W roku szkolnym 1897/1898 w klasie Lepianki było 16 uczniów; sam Lepianka był zatrudniony na stałe, a Towarzystwo Muzyczne starało się ogromnymi ofiarami pieniężnymi szkołę utrzymać i rozwijać. Liczba uczniów w 1900 r. doszła do liczby 31. Koncerty w 1900 r. także spotykały się uznaniem publiczności. Uczniów Lepianki ceniono za dobrą technikę i rozumienie muzyki. Koncerty ze współudziałem wirtuoza cieszyły się ogromną popularnością i spotykały się wielkim aplauzem publiczności. W 1902 r. Lepianka pełnił nadal funkcję nauczyciela szkoły skrzypcowej przy Towarzystwie Muzycznym, a równocześnie organizował wieczorki muzyczne, grając na nich wiodącą rolę.

Koncertował nie tylko na wieczorkach organizowanych przez Towarzystwo Muzyczne, ale również przez Kasyno Mieszczańskie, Towarzystwo Muzyczne „Lutnia” w Rzeszowie. Odbывał też tournée po galicyjskich zdrojowiskach, w tym odwiedził m.in. Rymanów.

Dzięki swym osiągnięciom i praktykom zawodowym oraz zdolnościom pedagogicznym, otrzymał z Namiestnictwa lwowskiego pozwolenie na prowadzenie od 1900 r. Szkoły Muzycznej w Przemyślu. Od września tego roku prowadził w niej naukę na trzech kursach: niższym, średnim i wyższym przy ul. Władycze 20.

Skomponował utwór *Marzenie* na skrzypce i fortepian, który został wydany drukiem w Krakowie i wykonany przez samego autora w 1905 r. w Stanisławowie i Przemyślu. Utwór był dedykowany ks. Janowi Nikodemowiczowi, dyrektorowi chóru katedralnego. Kolejną wydrukowaną pracą była fantazja kołędowa *Gwiazda Betlejemska*, a następnie w 1908 r. ukazał się podręcznik dla uczących się gry na skrzypcach *Ćwiczenia gam molowych i durowych*. Zyskał on pozytywne opinie za rzetelne i praktyczne opracowanie ćwiczeń nie tylko dla uczniów szkół muzycznych, ale także dla amatorów. Na końcu podręcznika umieścił własnego autorstwa cadenzę do koncertu skrzypcowego B. G. Viottiego a-moll nr 22. *Ćwiczenia gam...* opublikowano dzięki Drukarni Udziałowej J. Łazora w Przemyślu.

Wychował i przygotował wielu skrzypków. Jego uczniowie często koncertowali, a w skład programów popisowych wchodziły występy solowe, duety, tercety

i kwartety smyczkowe. Do wybitnych jego uczniów można zaliczyć przede wszystkim Artura Malawskiego, który od szóstego roku życia uczył się gry na skrzypcach u Kazimierza Lepianki oraz u Henryka Spiegła, absolwenta Lwowskiego Konserwatorium, dyrektora koncesjonowanej szkoły muzycznej w Przemyślu (1915–1939), kapelmistrza orkiestry zdrojowej w Truskawcu. Szkoła Muzyczna Kazimierza Lepianki przetrwała do 1939 r.

Kazimierz Lepianka pracował w wielu przemyskich szkołach. W latach 1901 i 1902 był dyrektorem szkoły muzycznej Ukraińskiego Instytutu dla Dziewcząt. Od 1909 r. uczył śpiewu i gry na skrzypcach w Prywatnym Seminarium Nauczycielskim Żeńskim PP. Benedyktynek, a od 1914 r. w I Państwowym Seminarium Nauczycielskim Żeńskim, w którym w 1922 r. objął etat nauczyciela kontraktowego gry na skrzypcach. Zatrudniony był także jako nauczyciel gry na skrzypcach w Prywatnym Seminarium Męskim, gdzie w II półroczu roku szkolnego 1927/1928 założono orkiestrę smyczkową, której prowadzenie jemu powierzono. Orkiestra ta liczyła 20 członków i na przemian z chórem występowała w czasie nabożeństw szkolnych i różnych uroczystości.

Chęć potwierdzenia swoich kwalifikacji zawodowych wyraził zwracając się do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświaty Publicznej poprzez Kuratorium Okręgu Szkolnego we Lwowie o przyznanie mu „kwalifikacji zawodowych i dyplomu na nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących oraz seminar[íów] naucz[ycielskich] w zakresie przedm[miotów] teorii śpiewu i nauki gry na skrzypcach w polskim języku wykładowym”. Do powyższej prośby załączył oprócz

życiorysu, także świadectwa konserwatoriów muzycznych, świadectwa pochwalne, zaświadczenie oraz ocenę pracy nauczyciela, jak również tabelę osobistą. Pomimo iż jego praktyka szkolna została uznana jako „nader owocna”, a on sam jako osoba sumienna i gorliwa, Kuratorium odrzuciło jego wniosek z uwagi na fakt, iż „nie wykazał pięcioletniej praktyki nauczycielskiej w seminarium nauczycielskim w wymiarze po 14 godzin tygodniowo przed upływem 1921 r.”

Kazimierz Lepianka zajmował się także udzielaniem lekcji prywatnych we własnym mieszkaniu przy ul. Władycze 18, a także w domach prywatnych.

Był członkiem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu oraz wchodził do zarządu Zjednoczenia Towarzystw Polskich w Przemyślu od listopada 1915 do grudnia 1916 r.

Zmarł 11 V 1948 o godz. 6 w swoim mieszkaniu przy ul. 3 Maja 61 i został pochowany na cmentarzu głównym w Przemyślu (kwatery 10 A, rząd 11, nr grobu 3). Pozostawił żonę Julię z domu Bielecką, primo voto Adamowicz, córkę Jana i Marii (z domu Katyńska), ur. 10 I 1877 w Niżankowicach, z którą ślub wziął 27 IX 1924 w Kalwarii Paclawskiej. Żona Kazimierza Lepianki zmarła 8 XII 1965 i spoczęła obok swojego męża.

Źródła i opracowania

Źródła: Archiwum Państwowe w Przemyślu, I Państwowe Seminarium Żeńskie w Przemyślu, sygn. 24, s. 22–26, sygn. 32, s. 201, ibidem, Prywatne Seminarium Nauczycielskie PP. Benedyktynki w Przemyślu, sygn. 1, s. 24; ibidem, Prywatne Seminarium Nauczycielskie Męskie w Przemyślu, sygn. 1, s. 18, 23; ibidem, I Państwowe Liceum

i Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu, sygn. 112, s. 26, sygn. 113, s. 174; ibidem, Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Przemyślu, sygn. 223, akcesja I, s. 91, 92; ibidem, Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemyślu, sygn. 4, s. 33, ibidem, Afisze, plakaty i druki ulotne z terenu Przemyślu w zasobie APP, sygn. 1758, 1773, ibidem, Zbiór szczątków zespołów z terenu miasta i powiatu przemyskiego, sygn. 76, s. 3; Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej, Z. Felczyński, Materiały do dziejów życia muzycznego w Przemyślu, mps s. 117; Archiwum Archidiecezjalne, Materiały dot. Kazimierza Lepianki, w tym nuty utworu *Marzenie*; Urząd Stanu Cywilnego w Przemyślu, Księga zgonów, 1948 r. akt nr 196; ibidem Księga zgonów 1965 r., akt nr 696.

Sprawozdanie Dyrekcji Prywatnego Seminarium Nauczycielskiego w Przemyślu za rok szkolny 1909/1910, Przemyśl 1910; *Sprawozdanie Prywatnego Seminarium Męskiego za 1928 rok*; *Sprawozdanie Dyrekcji Ukraińskiego Instytutu dla Dziewcząt w Przemyślu za rok szkolny 1910/1911*, Przemyśl 1911, s. 16; ibidem 1911/1912, Przemyśl 1912, s. 10; *Sprawozdanie z działalności Zjednoczenia Towarzystw Polskich w Przemyślu za czas od 16 listopada 1915 do 31 grudnia 1916 roku*, Przemyśl 1917, s. 2, „Echo Przemyskie” 1898, nr 18, s. 3; ibidem, nr 22 do nr 25; ibidem, 1901, nr 92, s. 3, ibidem, 1904, nr 51, s. 2, ibidem, 1908, nr 32, s. 3; „Ziemia Przemyska”, 1922, nr 25, s. 2, ibidem, 1937, nr 36–37, s. 4.

Internet: www.cmentarzeprzemysl.pl [dostęp 11 III 2013]

Opracowania: A. Bobowska-Hryniewicz, *Słów kilka o Kazimierzu Lepiance...* [w:] *Wczoraj i dziś Towarzystwa Muzycznego w Przemyślu, 150 lat działalności 1862–2012*, Przemyśl 2012, s. 72–81; eadem, *Kazimierz Lepianka – przemyski wirtuoz*, „Kamerton” 2012, nr 56, s. 21–25. Z. Budzyński, J. Kamińska-Kwak, *Ponad podziałami. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemyślu w latach 1909–2009*,

Przemyśl 2009, s. 245; Z. Felczyński, *Z dziejów życia muzycznego Przemyśla*, „Rocznik Przemyski”, t. 13: 1970, s. 489; A. Fenczak, *120 lat Towarzystwa Muzycznego w Przemyślu*, Przemyśl 1982, s. 5; S. Gliniak, *Szkoły Muzyczne w Przemyślu (1878–1939)*, [w:] *Musica Galiciana*, t. 5, Rzeszów 2000, s. 137–138; idem, *Kształcenie młodzieży w Szkole Muzycznej przy Towarzystwie Muzycznym w Przemyślu w latach 1873–1902*, ibidem s. 168, idem, *Towarzystwo Muzyczne w Przemyślu 1865–1918, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego*, z. 1: 2002, s. 39, A. Mrygoń, *Malawski Artur*. [w:] *Encyklopedia Muzyczna PWM* (część biograficzna pod red. Elżbiety Dziębowskiej), t. „m”, Kraków 2000, s. 43; T. Pudłocki, *Iskra światła czy kopiąca pochodnia? Inteligencja w Przemyślu w latach 1867–1939*, Kraków 2009, passim; idem, *Związki Artura Malawskiego z I Gimnazjum w Przemyślu*, „Rocznik Gimnazjalny. I Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Przemyślu”, nr 8: 2004, s. 292–299; J. Reiss, *Almanach muzyczny Krakowa 1780–1914*, t. 2, Kraków 1939, s. 121; B. Schäffer, *Portret kompozytora* [w:] *Artur Malawski. Życie i twórczość*, pod red. B. Schäffera, Kraków 1969, s. 10, J. Nodzak-Furgała, *Artur Malawski*, [w:] *Artur Malawski. Życie i dzieło. Wystawa w 100 lecie urodzin*, Przemyśl 2004, s. 12; *Український інститут для дівчат у Перемишлі 1895–1995. Юбілейна книга Пам'яті до 100-річчя заснування*, Дрогобич 1995, s. 69.